

รายงานการสัมมนา

ฝ่ายวิชาการ สกว. สัญจร ครั้งที่ 2

จัดโดย

ฝ่ายวิชาการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

โรงแรมคุ้มภูคำ จังหวัดเชียงใหม่

วันที่ 1-2 พฤษภาคม พ.ศ. 2561

ผู้จัดทำ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขจิตพรรณ กฤตพลวิมาน

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

โครงการนี้ได้รับการสนับสนุนจากทุนพัฒนาบุคลากรประจำปีงบประมาณ 2561

1. ชื่อ นางขจิตพรรณ นามสกุล กฤตพลวิมาน
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 6 สังกัด สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ไปเข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการ ฝ่ายวิชาการ สกว. สัญจร ครั้งที่ 2
วันที่ 1-2 พฤษภาคม พ.ศ. 2561 รวมระยะเวลา 2 วัน

2. รายงานการสัมมนา

- (1) หัวข้อการสัมมนา ฝ่ายวิชาการ สกว. สัญจร ครั้งที่ 2
- (2) ผู้เข้าร่วมสัมมนา ประมาณ 200 คน เป็นคณาจารย์ ในสถาบันการศึกษา
- (3) วิธีการสัมมนา
 - การสัมมนาโดยฟังการบรรยาย
- (3.1) บรรยายและเสวนาทางวิชาการ เช่น
 - เส้นทางความก้าวหน้า (career path) ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย โดย คุณสุทิสฯ จันทมุกดา ผู้อำนวยการกลุ่มมาตรฐานการบริหารงานบุคคล สกอ.
 - เชื่อมทิศทางการชีวิตนักวิจัย โดยเมธีวิจัยอาวุโส สกว. ศ. ดร. นพ.นิพนธ์ ฉัตรทิพากร, ศ. ดร.มิ่งสรรพ ขาวสอาด, ศ. นพ.สุทัศน์ พุเจริญ
 - เทคนิคการนำเสนอโครงการวิจัยและผลงานวิจัยภาษาอังกฤษ โดย ศ. ดร. บุษบา กนกศิลปกรรม
 - ทำอย่างไรงานวิจัย “ไม่” ขึ้นหิ้ง : การพัฒนานวัตกรรมและการนำไปใช้เชิงพาณิชย์ โดยเมธีวิจัยอาวุโส สกว. ศ. ดร.สักรมณ เทพหัสดิน ณ อยุธยา ศ. ดร. ทพญ.สิริพร ฉัตรทิพากร ศ. ดร.อุทัยรัตน์ ณ นคร
 - ทิศทางการให้ทุนรูปแบบใหม่ของฝ่ายวิชาการ สกว. โดย ศ. ดร.สมปอง คล้ายหนองสรวง ผู้อำนวยการฝ่าย ฝ่ายวิชาการ สกว.
 - การสร้างนวัตกรรมจากองค์ความรู้ โดย รศ. ทพญ. ดร.บุญศิรา ชูชุกี และ ทพ. ดร.เอ็ดเวิร์ดโด ยูโก้ ชูชุกี
 - การขอและสืบค้นทรัพย์สินทางปัญญา ไม่ยากอย่างที่คิด โดย คุณพิเชษฐ์ ธนพงศ์จรรยา
 - จริยธรรมการวิจัยในยุคประเทศไทย 4.0 โดย ศ. ดร.สักรมณ เทพหัสดิน ณ อยุธยา เมธีวิจัยอาวุโส สกว.
 - เทคนิคการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยฝ่ายวิชาการ สกว. :วิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ และนำผลงานไปใช้ประโยชน์ โดย ศ. ดร. นพ.นรุตพล เจริญพันธุ์ Section 1 : ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม

(4) วัตถุประสงค์ของการสัมมนา

- 1) เพื่อประชาสัมพันธ์ทิศทางการสนับสนุนทุนวิจัยของฝ่ายวิชาการ สกว. ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายของรัฐบาล เพื่อผลักดันให้ประเทศก้าวหน้าด้วยนวัตกรรม
- 2) เพื่อประชาสัมพันธ์การเตรียมความพร้อมในการขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการรูปแบบใหม่ของ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) เพื่อการประชาสัมพันธ์เท่านั้น
- 3) เพื่อให้ความรู้เทคนิคการเขียนข้อเสนอโครงการและบทความวิจัยอย่างมีคุณภาพ เช่น แนวทางการเขียนที่มีชั้นเชิง สะท้อนผลกระทบเชิงประจักษ์ที่ชัดเจน กระตุ้นนักวิจัยให้ความสำคัญกับการสร้างผลงานวิจัยที่สามารถเกิดเป็นนวัตกรรม เป็นต้น
- 4) เพื่อชี้แนะแนวทางการต่อยอดงานวิจัยสู่การสร้างนวัตกรรม และแนะนำเส้นทางการเข้าสู่ภาคธุรกิจ ภายใต้การดูแลจากเมธีวิจัยอาวุโส สกว. และผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนความรู้ความเข้าใจด้านทรัพย์สินทางปัญญา
- 5) เพื่อให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อนักวิจัย เช่น แนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลงานวิจัยให้เกิดความคุ้มค่าในการลงทุน รวมถึงการขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในคน โดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน
- 6) เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนระหว่างฝ่ายวิชาการ สกว. และนักวิจัย เปิดโอกาสให้นักวิจัยได้ซักถามถึงระเบียบข้อปฏิบัติและเกณฑ์ต่าง ๆ ของการรับทุน

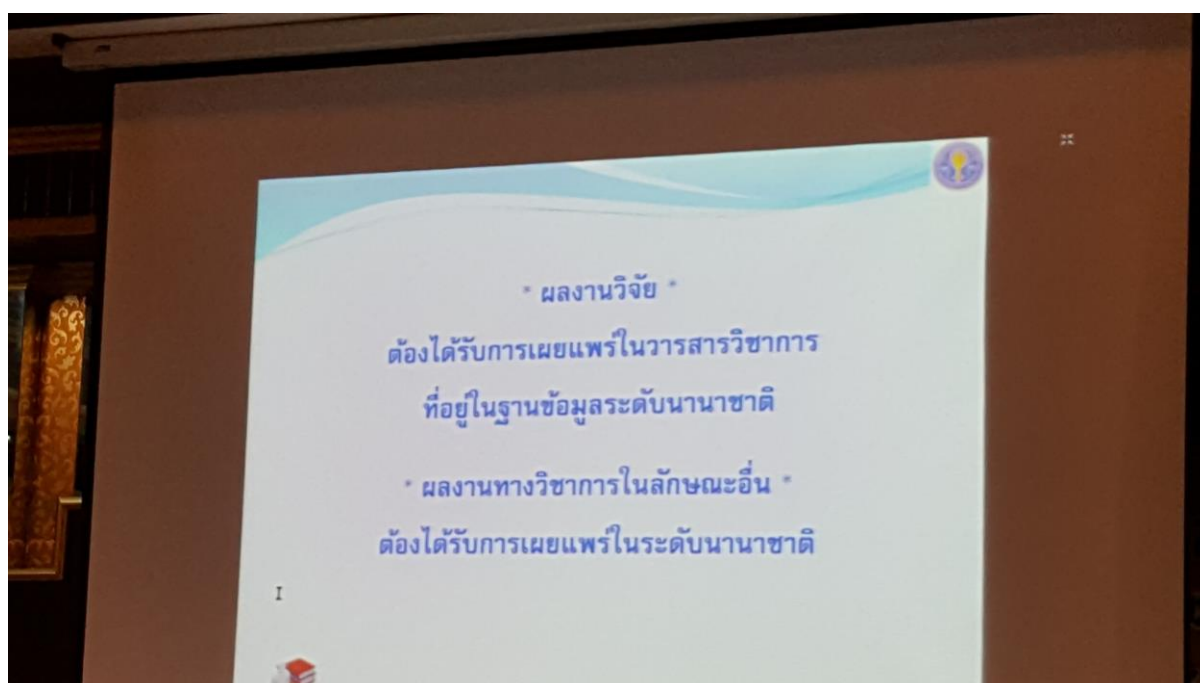
(5) สรุปเนื้อหาจากการสัมมนา

(5.1) เส้นทางความก้าวหน้า (career path) ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย

จากเกณฑ์การขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการเกณฑ์ใหม่ทำให้อาจารย์มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญต่อการประเมินผลงานทางวิชาการซึ่งคำนึงถึงประเภทของผลงานทางวิชาการ การเผยแพร่ การมีส่วนร่วมในผลงานทางวิชาการ และความสอดคล้องกับสาขาวิชาที่เสนอขอ โดยแบ่งประเภทของผลงานออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

- กลุ่มที่ 1 งานวิจัย
- กลุ่มที่ 2 ผลงานวิชาการเพื่ออุตสาหกรรม ผลงานวิชาการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและการเรียนรู้ ผลงานวิชาการเพื่อพัฒนานโยบายสาธารณะ กรณีศึกษา งานแปล และพจนานุกรม สารานุกรม นามานุกรม และงานวิชาการในลักษณะเดียวกัน ผลงานสร้างสรรค์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผลงานสร้างสรรค์ด้านสุนทรียะ/ศิลปะ สิทธิบัตร และซอฟต์แวร์
- กลุ่มที่ 3 ผลงานวิชาการรับใช้สังคม ทั้งนี้ในส่วนของผลงานวิชาการรับใช้สังคมนั้น ควรดูโครงการในพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเป็นตัวอย่าง ซึ่งนักวิจัยจะต้องลงไปดูว่าชุมชนมีปัญหาอะไร และใช้ความรู้ในการแก้ปัญหานั้นๆ ตัวอย่างเช่นการทำวิจัยด้านสัตว์น้ำและต่อยอดในระดับอุตสาหกรรมนั้นเกิดขึ้นจากโจทย์ความต้องการของชาวบ้านผู้ใช้ประโยชน์และใช้เทคโนโลยีเข้าช่วย

- กลุ่มที่ 4 ดำรง หนังสือ และบทความทางวิชาการ

ผู้ขอทุนได้ให้ความสนใจต่อ *กรณีการขอตำแหน่งทางวิชาการระดับรองศาสตราจารย์ ผลงานทางวิชาการต้องมีคุณภาพดี* ดังนี้

(1) งานค้นคว้า/งานสร้างสรรค์

(1.1) ผลงานวิจัย

(1.2) ผลงานวิชาการรับใช้สังคม

(1.3) ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น และ

(2) งานแต่งหรือเรียบเรียง : ตำรา หรือ หนังสือ

ทิศทางในการผลิตผลงานทางวิชาการ

เข้ากรณีใดกรณีหนึ่ง หรือหลายกรณี ตามความเหมาะสมของสาขาวิชา ดังนี้ โดยสอดคล้องกับศักยภาพ หรือทรัพยากรของแต่ละพื้นที่ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ และการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ เพื่อให้รู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลก เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ พัฒนาและส่งเสริมชุมชนหรือสังคมให้มีความเข้มแข็ง ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อวงวิชาการ

ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น นั้น มิใช่ เอกสารประกอบการสอน เอกสารคำสอน บทความทางวิชาการ หนังสือ ตำรา หรืองานวิจัย โดยปกติหมายถึง สิ่งประดิษฐ์ หรือ งานสร้างสรรค์ เช่น การประดิษฐ์เครื่องทุ่นแรง ผลงานสร้างสรรค์สิ่งมีชีวิตพันธุ์ใหม่ วัคซีน สิ่งก่อสร้าง หรือผลงาน ด้านศิลปะ หรือสารานุกรม รวมถึงงานแปลจากตัวงานต้นแบบที่มีความสำคัญ และทรงคุณค่า ซึ่งเมื่อนำมาแปลแล้วจะเป็นการเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการที่ประจักษ์ชัด รูปแบบและการนำเสนอ ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่นที่เป็นชิ้นงาน หรือ ผลงาน โดยมีเอกสารประกอบผลงานหรือคำอธิบายชี้แจงโดยชัดเจน เพื่อชี้ให้เห็นว่า ผลงานนั้นทำให้เกิดการพัฒนาและความก้าวหน้าทางวิชาการ หรือเสริมสร้างความรู้หรือก่อให้เกิดประโยชน์ได้อย่างไร แง่ใด กรณีผลงานที่เป็นสิ่งประดิษฐ์ หรือผลงานที่มุ่งในเชิงปฏิบัติ จะต้องผ่านการพิสูจน์หรือแสดงหลักฐานเป็นรายละเอียดให้ครบถ้วนที่แสดงถึงคุณค่าของผลงานด้วย

กรณีผลงานวิชาการรับใช้สังคม ควรเป็นผลงานที่เกิดขึ้นตามภาระหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษา เป็นผลงานเชิงวิชาการที่แสดงให้เห็นถึงความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่ขอกำหนดตำแหน่ง มีการค้นคว้าและวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ถูกต้องตามหลักวิชาการกระบวนการทำงาน เน้นการมีส่วนร่วม และการยอมรับของสังคมเป้าหมายเป็นการทำงานในลักษณะ Two ways process ไม่ใช่เป็นเพียง Service แต่เป็น Engagement ผลงานนั้นก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นอย่างเป็นที่ประจักษ์ และมีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืน มีการเผยแพร่ผลงานตามที่หลักเกณฑ์กำหนด

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

กรณี ตำรา

- พิมพ์โดยโรงพิมพ์ หรือ สำนักพิมพ์
- ถ่ายสำเนาเย็บเป็นรูปเล่ม
- เผยแพร่โดยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น เผยแพร่ในรูปของซีดีรอม

- ต้องได้รับการตรวจสอบและรับรองการเผยแพร่จาก คณะกรรมการของสถาบันอุดมศึกษา คณะ และ/หรือ สถาบันทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชานั้น

- ต้องใช้ในการเรียนการสอนมาแล้ว 1 ภาคการศึกษา

กรณีหนังสือ

- พิมพ์โดยโรงพิมพ์ หรือ สำนักพิมพ์

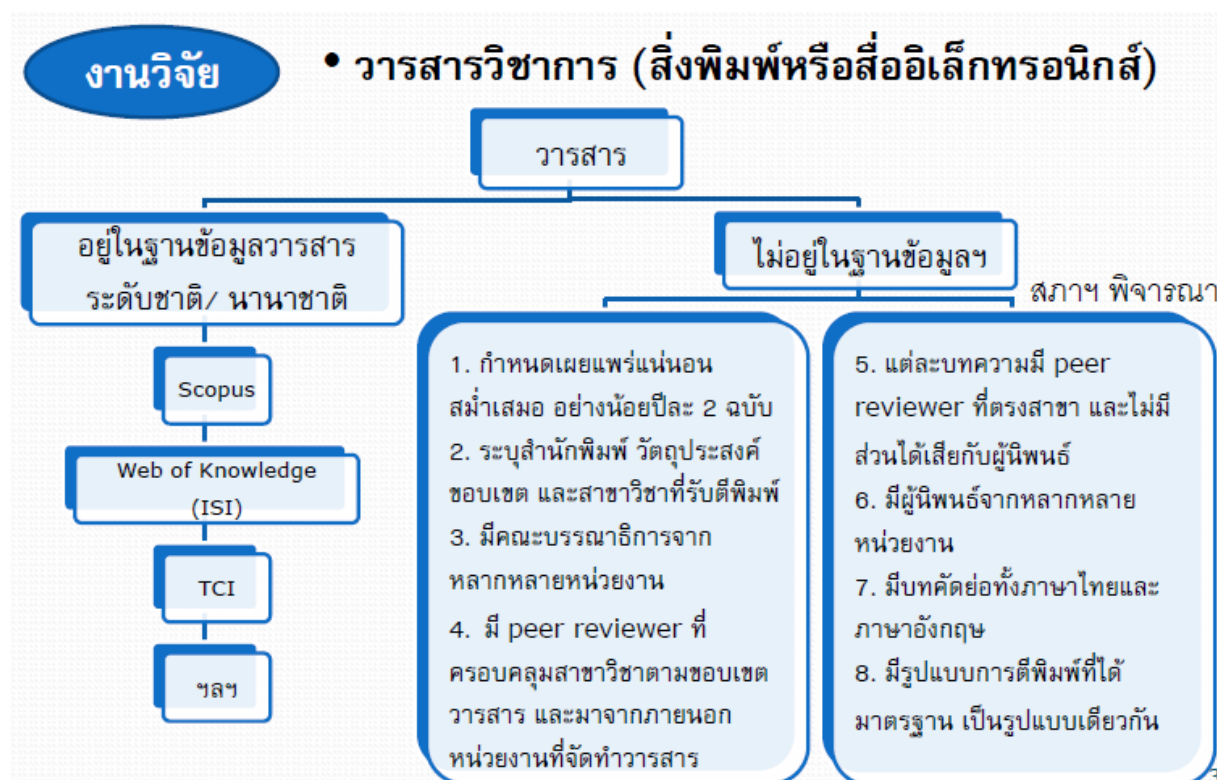
- เผยแพร่โดยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น เผยแพร่ในรูปแบบของซีดีรอม

- ต้องได้รับการตรวจสอบและรับรองการเผยแพร่จาก คณะกรรมการของสถาบันอุดมศึกษา คณะ และ/หรือ สถาบันทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชานั้น

- ต้องเผยแพร่สู่สาธารณชนมาแล้ว 4 เดือน

เมื่อได้มีการพิจารณาประเมินคุณภาพของ ตำรา/หนังสือไปแล้วการนำตำรา/หนังสือนั้นไปแก้ไขปรับปรุงหรือเพิ่มเติมเนื้อหาใน ตำรา/หนังสือ เพื่อนำมาเสนอขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ และให้มีการประเมินคุณภาพตำรา/หนังสือนั้นอีกครั้งหนึ่ง อาจกระทำได้แต่จะต้องทำการเผยแพร่ ตำรา/หนังสือ นั้นใหม่อีกครั้งหนึ่ง

กรณีงานวิจัย

- หนังสือรวมบทความวิจัย มีการบรรณาธิการประเมินและตรวจสอบคุณภาพของบทความ

• หนังสือประมวลผลการประชุมทางวิชาการ (Proceeding) โดย Proceedings คือหนังสือประมวลบทความในการประชุมทางวิชาการที่เป็นฉบับเต็ม ของการประชุมทางวิชาการระดับชาติหรือระดับนานาชาติ โดยต้องมีการระบุคณะบรรณาธิการที่ทำหน้าที่คัดสรรกลั่นกรองก่อนการเผยแพร่ อยู่ในรูปแบบหนังสือหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ และอาจเผยแพร่ก่อนหรือหลังการประชุมก็ได้ คณะบรรณาธิการ จะต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งอยู่ในวงวิชาการ ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องจากหลายๆ สถาบัน ในการกำหนดตำแหน่งทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์ สามารถใช้การเผยแพร่งานวิจัยผ่านหนังสือประมวลผลการประชุมทางวิชาการได้

สำหรับรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์นั้นต้องแสดงหลักฐานว่าได้ผ่านการประเมินคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และแสดงหลักฐานว่าได้เผยแพร่ไปยังวงวิชาการและวิชาชีพในสาขาวิชานั้น/ที่เกี่ยวข้อง อย่างกว้างขวาง นั้นคือแหล่งเผยแพร่ทุกกรณีต้องมีบรรณาธิการประเมินและตรวจสอบคุณภาพ และผู้ที่ประเมินรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ต้องไม่ใช่คณะกรรมการพิจารณาการให้ทุนวิจัย คณะกรรมการติดตามความก้าวหน้างานวิจัย และคณะกรรมการพิจารณางานวิจัยเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว สถาบันการศึกษาหรือแหล่งทุนควรตั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิชุดใหม่สำหรับประเมินคุณภาพโดยเฉพาะ

กรณีแหล่งเผยแพร่บทความทางวิชาการ ได้แก่

- วารสารวิชาการ (สิ่งพิมพ์หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์)
- หนังสือรวมบทความ
- หนังสือประมวลผลการประชุมทางวิชาการ

เมื่อได้เผยแพร่และมีการพิจารณาประเมินคุณภาพของงานวิจัยหรือบทความทางวิชาการ นั้นแล้ว ห้ามนำงานวิจัยหรือบทความทางวิชาการนั้น มาแก้ไขปรับปรุงหรือเพิ่มเติมส่วนใดส่วนหนึ่ง เพื่อนำมาเสนอขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการและให้มีการประเมินคุณภาพงานวิจัยหรือบทความทางวิชาการนั้นอีกครั้งหนึ่ง

การกำหนดสาขาวิชาที่แต่งตั้ง

การกำหนดสาขาวิชาที่แต่งตั้ง ต้องสอดคล้องกับผลงานทางวิชาการ ที่เสนอขอกำหนดตำแหน่งโดยพิจารณาจาก ภาระงานสอน ผลงานทางวิชาการที่ใช้ประกอบการเสนอขอกำหนดตำแหน่ง เป็นสาขาวิชาที่เป็นระบบสากล แสดงให้เห็นถึงความเชี่ยวชาญของผู้ขอ และได้รับการยอมรับในวงวิชาการและวิชาชีพในสาขาวิชานั้นๆ มิใช่พิจารณาจากวุฒิการศึกษา หรือวิชาเอก/ สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ภาควิชา คณะหลักสูตร หรือหน่วยงานที่สังกัด

จริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ

1. ต้องมีความซื่อสัตย์ทางวิชาการ ไม่นำผลงานของผู้อื่นมาเป็นผลงานของตนและไม่ลอกเลียนผลงานของผู้อื่น รวมทั้งไม่นำผลงานของตนเองในเรื่องเดียวกันไปเผยแพร่ในวารสารวิชาการมากกว่าหนึ่งฉบับ ในลักษณะที่จะทำให้เข้าใจผิดว่าเป็นผลงานใหม่

2. ต้องให้เกียรติและอ้างถึงบุคคลหรือแหล่งที่มาของข้อมูลที่นำมาใช้ในผลงานทางวิชาการของตนเองและแสดงหลักฐานของการค้นคว้า

3. ต้องไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ทางวิชาการจนละเลยหรือละเมิดสิทธิ ส่วนบุคคลของผู้อื่นและสิทธิมนุษยชน

4. ผลงานทางวิชาการต้องได้มาจากการศึกษาโดยใช้หลักวิชาการ เป็นเกณฑ์ ไม่มีอคติมาเกี่ยวข้อง และเสนอผลงานตามความ เป็นจริง ไม่จงใจเบี่ยงเบนผลการวิจัยโดยหวังผลประโยชน์ส่วนตัว หรือต้องการสร้างความเสียหายแก่ผู้อื่น และไม่ขยายข้อค้นพบโดยปราศจากการตรวจสอบยืนยันในทางวิชาการ

5. ต้องนำผลงานไปใช้ประโยชน์ในทางที่ชอบธรรมและชอบด้วยกฎหมาย

บทลงโทษ

- งดการพิจารณากำหนดตำแหน่งทางวิชาการในครั้งนั้น หรือ ถอดถอนตำแหน่งทางวิชาการ (แล้วแต่กรณี)

- ดำเนินการทางวินัย

- ห้ามมิให้ผู้นั้นเสนอผลงานเพื่อขอตำแหน่งทางวิชาการ เป็นเวลา 5 ปี

(5.2) เชื่อมทิศนำทางชีวิตนักวิจัย

ผู้ทรงคุณวุฒิเมธีวิจัยอาวุโสของ สกว. ได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเกี่ยวกับชีวิตนักวิจัยโดยสรุปกล่าวได้ว่า นักวิจัยควรมีความรักในการทำงานวิจัยซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะจะทำให้ทำวิจัยด้วยความสนุกและไม่อยากทำงาน นักวิจัยที่เลี้ยงที่ดีต้องเป็น “ครูและแบบอย่างที่ดี” ให้ลูกศิษย์ทำตามอย่างได้ ต้องมี “ทัศนคติที่ดี” ต่อลูกศิษย์ ไม่ใช่คิดว่าเขาจะมาทำงานแข่งกับครู นักวิจัยที่เลี้ยงที่ดีต้องผลักดันให้นักวิจัยรุ่นใหม่ในทีมประสบความสำเร็จโดยใช้เวลาน้อยกว่าที่ตัวเองเคยทำร้อยละ 50 และอยากให้นักวิจัยรุ่นใหม่คิดว่่านักวิจัยที่เลี้ยงเป็น เชื่อมทิศนำชีวิตที่จะทำให้ให้นักวิจัยไปสู่ความสำเร็จได้ ลดความทุกข์ในกระบวนการทำวิจัยให้ผ่านพ้นไปด้วยความราบรื่น เทคนิคการหานักวิจัยที่เลี้ยงควรเริ่มจากนักวิจัยใกล้ตัวก่อน หากไม่สามารถหาได้จริง ๆ อาจเข้าหานักวิจัยที่เป็น “ไอดอล” ที่อาจพบกันในงานประชุมวิชาการต่าง ๆ ซึ่งเป็นโอกาสที่ดีที่จะได้พบกับนักวิจัยเก่งๆ จำนวนมาก และพึงระลึกว่าการบรรยายผลงานทางวิชาการนักวิจัยจะต้องสร้างความมั่นใจว่่านักวิจัยรู้ดีในเรื่องที่นำเสนอมากที่สุด

การเข้าร่วมประชุมวิชาการระดับนานาชาติจึงเป็นสิ่งจำเป็น เป็นโอกาสที่ดีที่จะได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักวิจัยต่างชาติที่อาจนำไปสู่โจทย์วิจัยและการทำงานข้ามศาสตร์ แม้ในระดับประเทศก็ต้องการเตรียมตัวที่จะขอความรู้และความช่วยเหลือจากนักวิจัยอาวุโสได้ และควรมีความสุขกับการทำงาน นอกจากนี้ปัจจุบันมีเวทีแลกเปลี่ยนไม่มากพอ ทำให้ความรู้จำกัติดอยู่ในวงแคบ จึงต้องสร้างบรรยากาศทางวิชาการ สนับสนุน หรือ

“ถ้อย¹” ซึ่งกันและกัน บางคำถามจากนักวิจัยรุ่นใหม่เป็นคำถามที่ดีมาก ยิ่งโลกเปลี่ยนไปยิ่งมีคำถามแปลกไปมากขึ้น

นักวิจัยต้องตั้งทิศของตัวเอง เป็นที่พึ่งและเป็นหลักของตัวเองนักวิจัยเอง และหมั่นขอความรู้จากนักวิจัยพี่เลี้ยง แต่อย่าไปยึดติดว่านักวิจัยมีนักวิจัยพี่เลี้ยงเปรียบเป็นเทพธิดาหรือเทพบุตรประจำตัวขอความช่วยเหลือตลอดเวลา ไม่จำเป็นต้องปรึกษาผู้อื่นหรือรับฟังผู้อื่นก็ได้ ซึ่งแนวคิดดังกล่าวไม่ถูกต้อง โลกของวิชาการต้องเปิดกว้างให้คนคุยกัน และอย่าโกรธคนที่ติงานวิจัยของตนเอง โลกวิชาการควรมีแต่กัลยาณมิตร ไม่ใช่ศัตรู ปกติในสายสังคมไม่ค่อยสนใจนักวิจัยพี่เลี้ยงมากนัก เพราะอยู่ที่ระบบคิด สามารถแลกเปลี่ยนความคิดกับนักวิจัยอาวุโสได้ตลอด ไม่ได้ติดลองในหีบปฏิบัติการณ์เหมือนสายวิทยาศาสตร์ อย่างไรก็ตามนักวิจัยอาจไม่เจอพี่เลี้ยงที่มีความเหมาะสมกับตนเองเสมอไป ถ้าเถียงกันหรือขัดแย้งกันเป็นประจำจะทำให้ดำเนินการสนับสนุนงานวิจัยกันต่อไปได้ลำบาก เคล็ดลับแห่งความสำเร็จอยู่ที่ตัวนักวิจัย ต้องทำให้ทุกวันเป็นวันที่ดีที่สุด มีผลงานที่ดีที่สุด และวันพรุ่งนี้ต้องทำให้ดีกว่าวันนี้ สุดท้ายเมื่อมองย้อนกลับไปนักวิจัยไม่มีอะไรที่ต้องเสียใจเพราะทำดีที่สุดแล้ว ล้มเหลวได้และกลับมาทำให้ดีขึ้น พยายามมองโลกในแง่ดี มองหาโอกาส หามิตรที่ดี ทุกคนเป็นครูของตนเองได้เสมอ

ในปัจจุบันได้มีตัวแทนจากกลุ่มเมธีวิจัย สกว. เป็นพี่เลี้ยงให้กับนักวิจัยรุ่นใหม่ที่สังกัดมหาวิทยาลัยทั่วประเทศตามภูมิภาคต่างๆ มีการจัดกิจกรรมระหว่างนักวิจัยรุ่นใหม่และกลุ่มนักวิจัยพี่เลี้ยงเพื่อขอรับคำแนะนำ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันอยู่เป็นประจำ

(5.3) ทำอย่างไรงานวิจัย “ไม่” ขึ้นหิ้ง : การพัฒนานวัตกรรมและการนำไปใช้เชิงพาณิชย์

¹ ถ้อย ในที่นี้หมายถึงการสนับสนุนโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นที่ปรึกษานักวิจัย เป็นศัพท์เฉพาะในการพูดถึงการมีพี่เลี้ยงในการวิจัย มาจากคำว่า เมนเตอร์ (mentor)

สิ่งสำคัญในการทำวิจัย คือ คำถามวิจัย ซึ่งควรชัดเจนและสามารถตอบปัญหาในเบื้องต้นได้อย่างถูกต้อง ไม่มี 'คำถามวิจัยปลอม' หรือคิโดทวิวิจัยที่ผิติดั้งแต่แรก เพื่อให้สามารถดำเนินงานวิจัยได้อย่างต่อเนื่อง งานวิจัยสามารถใช้ประโยชน์ได้จริง ไม่เสียเปล่าและไม่ถูกทิ้งไว้เฉยๆ หรือไม่ขึ้นหิ้ง นอกจากนี้ไม่ควรยึดติดว่า คำว่า "นวัตกรรม" จากงานวิจัยจะเป็นเพียงสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ขายได้ แต่ต้องให้ความสำคัญกับการสร้างบุคลากรวิจัยที่มีประสิทธิภาพสูง มีระบบการพัฒนากิจการดำเนินการวิจัย เพื่อให้ นักวิจัยสามารถดำเนินการวิจัยต่อไปได้อย่างมั่นคง เข้มแข็ง และยั่งยืน นักวิจัยควรถูกปลูกฝังให้รู้จักการให้และควรมีความซื่อสัตย์ใน การดำเนินการวิจัย ผู้รับผิดชอบนโยบายยังไม่รู้บริบทของงานวิจัยอย่างแท้จริง จึงไม่เข้าใจความสำคัญของ งานวิจัยพื้นฐานที่จะต้องมีการลงทุนจึงจะออกดอกออกผลได้ นักวิจัยก็ต้องมีเป้าหมายในชีวิตว่าอยากรู้เรื่อง ไต สนใจเรื่องใด อย่างวันไหนทั้งรากและลำต้น ที่สำคัญต้องมีเป้าหมายชัดเจนว่าจะเดินไปที่ใด แต่ต้องมีความสามารถในการสื่อสารกับเจ้าของทุนได้ จะได้ไม่เสียเวลาทำงานและเกิดความยั่งยืนมากกว่า

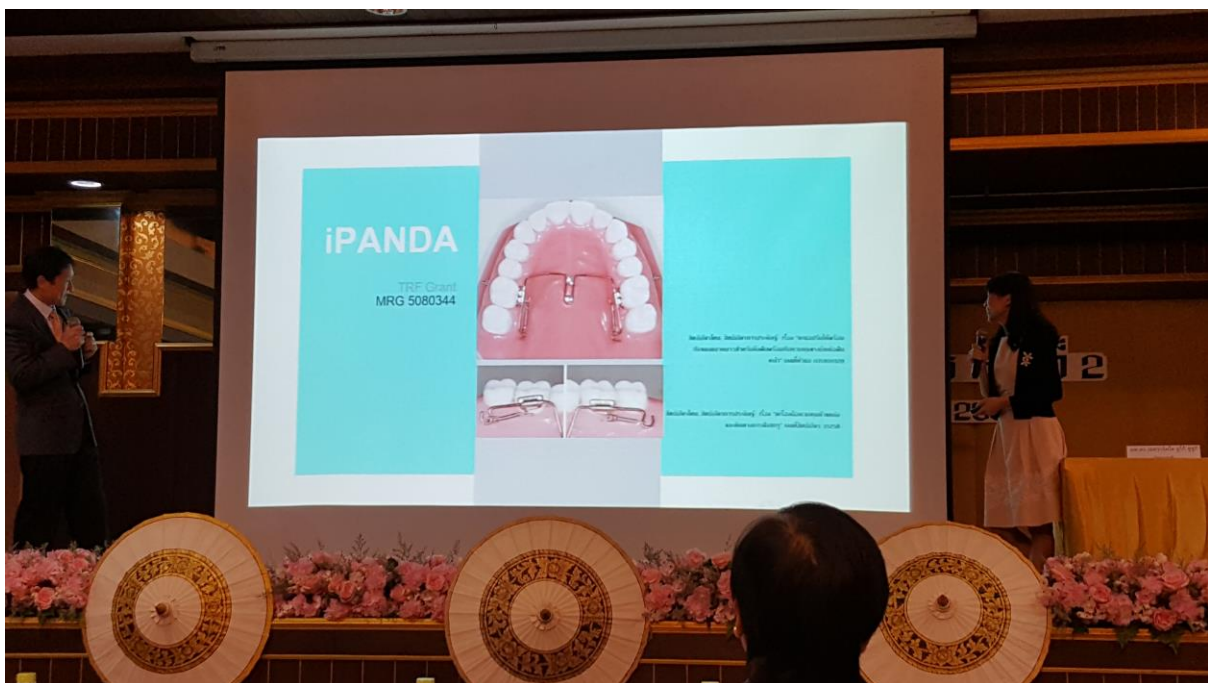
ศ. ดร. สักกมน เทพหัสดิน ณ อยุธยา กล่าวว่า การใช้ประโยชน์จากงานวิจัยของตนเริ่มต้นจากการทำงาน วิจัยพื้นฐานที่มุ่งได้ความรู้เป็นสำคัญ จนได้รับการต่อยอดจากภาคเอกชนที่เชื่อถือ จึงสามารถขยายระดับจาก ห้องปฏิบัติการสู่ระดับอุตสาหกรรม นอกจากนี้งานวิจัยจำนวนมากไปไม่ถึงหิ้ง ไม่สามารถขึ้นหิ้งได้ เป็นเพราะ งานยังไม่ดีพอจึงไม่รู้จะนำไปใช้ได้อย่างไร นอกจากนี้ยังต้องมีความชัดเจนในเป้าหมายและความอดทนต่อการ ทำวิจัยเพื่อให้สามารถเดินทางต่อไปถึงเป้าหมายได้ สำหรับการเผยแพร่งานวิจัยและสิทธิในการใช้ประโยชน์ จากงานวิจัยนั้นควรพิจารณาร่วมกันกับเจ้าของทุนที่เป็นภาคเอกชนหรือภาคอุตสาหกรรมให้ชัดเจนก่อนเซ็นต์ สัญญารับทุนใดๆ เนื่องจากนวัตกรรมบางอย่างมีคุณค่าสูงเจ้าของทุนอาจไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ทาง วิชาการได้เลย หรือต้องทำการจดสิทธิบัตรให้ได้ก่อน ซึ่งอาจมีผลต่อความต้องการนำไปเผยแพร่ทางวิชาการ สำหรับการสำเร็จการศึกษาหรือการขอตำแหน่งทางวิชาการของนักวิจัยในทีมทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้ ผู้วิจัยควรวางแผนการรับทุนวิจัยจากแหล่งทุนภายนอกและงานวิจัยที่สามารถนำไปตีพิมพ์เผยแพร่ทางวิชาการ ได้ ควรแยกสองงานนี้ออกจากกันเพื่อความคล่องตัวในการบริหารจัดการนวัตกรรมที่ได้จากการวิจัย

(5.4) การสร้างนวัตกรรมจากองค์ความรู้

นวัตกรรมการวิจัยสามารถเป็นได้หลายอย่าง ไม่จำเป็นต้องเป็นตัวสินค้า ทั้งการตีพิมพ์ผลงานที่มี คุณภาพสูง รางวัลจากความสำเร็จของผลงานวิจัย และที่สำคัญสิ่งที่คนมักจะละเลย คือ การผลิตบุคลากรวิจัย ที่มีประสิทธิภาพสูง ซึ่งเป็นผลผลิตที่สำคัญของประเทศ จึงไม่ควรพยายามปลูกฝังว่านวัตกรรมคือผลิตภัณฑ์ที่ ขายได้เท่านั้น ในการสร้างนวัตกรรมจากองค์ความรู้นั้นควรผ่านการคิดวิเคราะห์โจทย์วิจัยอย่างมีชั้นเชิง ผล ที่ได้สามารถสะท้อนผลกระทบเชิงประจักษ์ที่ชัดเจน นักวิจัยควรให้ความสำคัญกับการสร้างผลงานวิจัยที่

สามารถเกิดเป็นนวัตกรรมได้ สามารถต่อยอดงานวิจัยสู่การสร้างนวัตกรรมได้ สามารถขอสิทธิบัตร แนะนำเข้าสู่ภาคธุรกิจ ภาคอุตสาหกรรมได้ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลงานวิจัยให้เกิดความคุ้มค่าในการลงทุนได้

ผู้นำเสนอได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมจากองค์ความรู้โดยสืบเนื่องจากงานประจำที่เป็นทันตแพทย์รักษาสุขภาพอนามัยช่องปากให้แก่คนไข้ นอกจากการทำวิจัยแล้วผู้นำเสนอทั้งคู่ยังต้องรักษาคนไข้ด้วย จึงนำปัญหาที่พบในการทำงานการรักษาฟันคนไข้แต่ละกรณีตัวอย่างที่น่าสนใจมาตั้งเป็นโจทย์วิจัยเพื่อหาคำตอบที่จะมาแก้ไขปัญหาที่นั่น เช่น การควบคุมขบวนการผ่าตัดกระดูกรองรับฟันทั้งสามมิติโดยใช้ทวินแทรกติสแทรกซ์ร่วมกับการใช้หมุดเกลียวขนาดเล็กเพื่อรักษาคนไข้ปากแหว่งเพดานโหว่และคนไข้ที่ประสบอุบัติเหตุทำให้มีผลต่อฟัน รวมถึงการทำโมเดลต้นแบบเพื่อวัดแรงยึดกระดูกฟัน โดยสิ่งสำคัญต้องมีความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ และความหลงใหลในการทำวิจัย ผู้วิจัยได้แนวคิดแบบจำลองเครื่องมือทันตกรรมต่างๆ ที่ประดิษฐ์ขึ้นส่วนใหญ่มาจากการอดิเรกและกิจกรรมต่างๆ ที่ผู้วิจัยสนใจอยู่ ทำให้การทำวิจัยหรือแก้โจทย์วิจัยไม่น่าเบื่อ สามารถนำไปสู่การแก้โจทย์วิจัยได้ตลอดเวลาในการทำงานแต่ละวัน ผู้วิจัยได้ทำวิจัยอย่างสนุกสนานซึ่งไม่ใช่แต่จะได้รับความรู้ แต่ยังสามารถช่วยแก้ปัญหาคุณภาพชีวิตของคนไข้ด้วย โดยผลงานได้รับการตีพิมพ์ในระดับนานาชาติ จดสิทธิบัตร และต่อยอดในเชิงพาณิชย์เพื่อผลิตเครื่องมือทันตกรรมใหม่ๆ

(6) ประโยชน์ที่ได้รับ

(6.1) ประโยชน์ที่ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้รับ

- 1) เพื่อทราบทิศทางการสนับสนุนทุนวิจัยของฝ่ายวิชาการ สกว.ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายของรัฐบาลปัจจุบัน

- 2) ได้รับคำปรึกษาแนะนำด้านวิชาการจากผู้เชี่ยวชาญงานวิจัยในสาขาวิศวกรรมโทรคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 3) เป็นการสร้างแรงบันดาลใจในการผลิตผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ เพิ่มโอกาสให้ประสบความสำเร็จในการทำงานวิจัยมากยิ่งขึ้น
- 4) เพื่อเตรียมความพร้อมในการขอตำแหน่งทางวิชาการรูปแบบใหม่ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

(6.2) ประโยชน์ที่มหาวิทยาลัยได้รับ

- 1) งานวิจัยหรือนวัตกรรมด้านวิศวกรรมโทรคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีคุณภาพ
- 2) แนวทางการบูรณาการงานวิจัยเข้ากับการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายของรัฐบาลปัจจุบัน

คำชี้แจงการใช้เอกสาร

ขอขอบคุณที่ท่านให้ความสนใจศึกษาเอกสารเผยแพร่ความรู้ (KM) ของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มสธ. ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์เชิงวิชาการในวงกว้าง ทั้งนี้ หากท่านนำข้อมูลจากเอกสารนี้ไปใช้ประโยชน์ ขอให้อ้างอิงแหล่งที่มาของเอกสารนี้ด้วย พร้อมทั้งแจ้งให้เราทราบถึงแหล่งที่ท่านนำไปใช้อ้างอิง และหากท่านสนใจร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเอกสารที่ได้เผยแพร่ โปรดแจ้งมาทางอีเมล stoffice@stou.ac.th เพื่อประโยชน์ในการบูรณาการข้อมูลและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน